

Pe o
aripă de fluture

Lecțiile naturii
întru acceptarea schimbării

Astrid Vargas

Biologă conservacionistă laureată

Traducere din limba engleză de Mugur Butuza

Editura Paralela 45

Pentru Amatxi și pentru clanul ei

EDITURILE PARALELA 45

Cuprins

Prolog 6

I Magia transformării

1. Scurt survol 10
2. Năpârlire și creștere 12
3. Supa imaginală 18
4. Un accident fatidic 26

II Viața mea de fluture nezburător

5. Misiunea Amatxi 36
6. Globe-trotteri gregari 48
7. Nu vă dați bătuți niciodată 60

III Lecțiile naturii

8. Ciclul etern 74
9. Privind în urmă 86

IV Regenerare

10. Atenție – aici și acum 102
11. Privind înainte 106
12. Praf de stele 116

In Memoriam 118

Fluturi care dispar 120

Zburați mai departe 122

Despre autoare 124

Recunoștință 126

EDITURA PRINCELEA 45

Prolog

În epoca aceasta a schimbărilor globale ne sunt necesare poveștile care să ne dea speranțe și soluții pozitive la provocările pe care le avem de înfruntat. *Pe o aripă de fluture* este o astfel de poveste. Este o carte scrisă cu gândul la fluturele dinăuntrul nostru, al tuturor, care așteaptă în crisalidă să i se formeze aripile și să pornească în zbor spre o altă etapă a vieții.

Pe o aripă de fluture este o celebrare a vieții și un omagiu adus transformărilor prin care trecem fără încetare. Este, în plus, și un apel la acțiune în vederea protejării fluturilor, oferind sugestii despre felul în care putem face echipă cu polenizatorii pentru a ne ajuta unii pe alții ca să creăm o lume mai bună pentru toți.

Îmbinând știința, arta, filosofia și conservaționismul, aceasta este povestea lui La Reme – un fluture nezburlător care-și povestește experiențele de viață de la ou până la moarte și chiar dincolo de ea. Ciclul de viață al lui La Reme se împletește cu ciclul de viață al lui Amatxi, o fermecătoare doamnă care se confruntă cu propria mortalitate. Ambele povești sunt adevărate și sunt întretesute cu reflecții despre transformările noastre și despre excepționalul privilegiu de a fi în viață.

Pe tot parcursul cărții, La Reme vorbește la persoana întâi și s-ar putea ca acesta să fie singurul aspect ficțional al poveștii. Tot restul, La Reme însăși, accidentul său, Amatxi și clanul ei, declinul global al populațiilor de fluturi, nevoia noastră de întrajutorare reciprocă...

Toate acestea sunt reale.

I
Magia
transformării

EDITURA BRADULELA 45

1

Scurt survol

Mi se spune La Reme. Sunt un fluture cu o singură aripă și cu chef de aventură.

Mi-am petrecut copilăria în stadiul de omidă la Amsterdam și am zburat pentru prima oară cu un avion, pe vremea când aripile mele erau încă pliate înăuntrul crisalidei.

Aripile mi le-am întins prima oară în Spania, unde un accident nefericit m-a transformat într-o nezburătoare încă înainte de a le fi folosit. Cu toate astea, am reușit să zbor înapoi la Amsterdam, ca pasager clandestin, într-un alt avion.

În ciuda situației mele, am fost suficient de norocoasă încât să-mi găsesc un partener acasă și să-mi împlinesc ciclul de viață ca fluture adult și cu picioarele pe pământ.

Acum lăsați-mă să vă spun, în câteva bătăi de aripă, povestea vieții mele...

Fiecare zbor începe cu o bătaie de aripă...

2

Năpârlire și creștere

Am crescut la Amsterdam ca membră a unei unități speciale de fluturi, recrutată pentru a aduce bucurie în inimile unei familii umane strâns unite.

Amatxi, preaiubita lor matriarhă, era foarte bolnavă. Cu toții știau că viața ei se apropia de sfârșit, de-aceia membrii familiei au vrut să-i arate cât de mult o iubesc printr-un gest aparte. Pentru că se apropia Ziua Mamei, copiii și nepoții lui Amatxi au hotărât să pregătească o sărbătoare cu totul specială, un omagiu adus vieții și numeroaselor ei transformări.

De-aceia ne-au recrutat pe noi, Doamnele Pictate¹, să-i ajutăm.

Sincronizarea era de cea mai mare importanță, căci noi – toți cei 56 de membri ai Unității Speciale Fluturoștii „Amatxi“ – trebuia să fim gata de zbor chiar de Ziua Mamei, la începutul lunii mai².

Eu tocmai ieșisem dintr-un oușor minuscul și-i mâncasem coaja, așa cum facem noi, omizile, ca să pornim cu dreptul în viață. Cu stomacul plin, m-am uitat încolo și-ncoace și mi-am dat seama

¹ Denumirea acestei specii de fluturi în limba română este fluturele cărămiziu al scaieților, însă am preferat să folosim un calc după limba engleză din motive care se vor lămurii în continuare. (N. tr.)

² În Spania, Ziua Mamei (*Día de la Madre*) se sărbătorește anual în prima duminică a lunii mai. (N. tr.)

Un fluture al scaieților

că împrejurul meu mai erau multe alte omizi, frații și surorile mele, și destulă hrană pe care să o consumăm.

Fără prea multă tevatură, mi-am construit un adăpost de mătase, ca să mă protejiez de prădători, și am început să mestec gustoasele frunze de scaiete.

Îmi plac foarte mult scaieții, ca tuturor fluturilor care arată ca mine. De-aceia oamenii de știință ne-au numit *Vanessa cardui*, ceea ce înseamnă *fluturele scaieților*. Dar de obicei ni se spune Doamnele Pictate, ceea ce sună mult mai drăguț, nu credeți?

Era început de aprilie când a fost organizată Unitatea Specială Fluturească Amatxi. Frații mei și cu mine urma să trecem de la târâre la zbor în mai puțin de o lună. Or noi porniserăm la drum ca niște larve zvârcolitoare, așa că era greu de imaginat că vom zbura vreodată.

Dar asta este menirea noastră, a fluturilor *Vanessa*: să zburăm la înălțime și departe.

Oricum ar fi, trebuie să spun că frații mei și cu mine am avut o copilărie cât se poate de bună la Amsterdam. Am mâncat și iar am mâncat și-am tot mâncat și-apoi am defecat și iar am defecat – cum fac omizile.

Creșteam atât de repede, încât tot la câteva zile trebuia să-mi lepăd vechea piele, care uneori devenea atât de strâmtă, încât nu mai puteam crește decât dacă mă descotoroseam de ea. Ființele umane numesc procesul acesta *năpârlire* și nu e o sarcină prea ușoară, deși, odată încheiată, pot spune că-ți dă un sentiment de eliberare.

Este eliberator să te lepezi de vechea ta piele

Haideți să vă împărtășesc o șmecherie de care ne folosim noi, omizile, pentru a ne lepăda de vechea piele, căci v-ar putea fi utilă atunci când vreți să vă dezbrăcați de niște haine prea strâmte. Mai întâi, ne umflăm corpurile până când presiunea sfâșie pielea de pe spate, ca și cum ar fi un fermoar dorsal. Apoi ne unduim încetișor până ieșim din pielea sfâșiată și mâncăm și defecăm mai departe.

Sigur, în privința unduirii, avem un oarecare avantaj față de voi, căci corpurile noastre cilindrice sunt alcătuite din peste 4.000 de mușchi. Voi nu aveți decât vreo 600, așadar e posibil să vă fie puțin mai dificil să vă dezbrăcați de hainele strâmte. Însă, în caz că vreți să încercați trucul nostru, vă asigur că funcționează.

Găsiți un loc sigur unde să vă transformați

Copilăria mea a durat cam două săptămâni, timp în care am năpârlit de cinci ori. Una peste alta, cât timp am fost omidă, am trecut prin cinci etape diferite pe care oamenii le numesc *stadii* și am lepădat cinci piei.

Alura mea se schimba câte puțin în fiecare etapă, iar când aveam cam zece zile, am intrat în al cincilea și cel din urmă stadiu de dezvoltare larvară. În momentul acela mă pregăteam deja pentru ceva foarte special.

În corpul meu de omidă se dezvoltaseră niște *discuri imaginale*, care, printre altele, urmau să servească la dezvoltarea și articularea aripilor, care speram să-mi crească în timpul adolescenței.

Să fiu sinceră, mă săturasem să fiu omidă și eram pregătită pentru o schimbare radicală.

Dintr-odată, mi-am pierdut apetitul insașiabil și nu mai eram interesată decât să găsesc un colțișor liniștit unde să nu fiu deranjată de nimeni. Pubertatea era gata să înceapă.

Mă pregăteam să formez ceea ce voi, oamenii, numiți *pupa*, căreia, în cazul fluturilor, i se mai spune și *crisalidă*. Cum mi-ar fi fost imposibil să scap de prădătorii săcâitori cât timp eram pupă, era necesar să găsesc un loc sigur unde să mă transform și unde să fiu ferită de creaturi răutăcioase și de deshidratare.

Am găsit locul perfect sub o rămurică și acolo am tors niște firișoare de mătase cu care să mă atârni cu capul în jos. Firele acelea de mătase mi-erău suficiente ca să mă pot lipi cu fundul de rămurică și să-mi agăț corpul acolo, ca o literă J.

Lumea mea de omidă se răsturna astfel cu fundul în sus. Am devenit mai robustă și mi-am năpârlit pielea pentru cea de-a cincea și ultima oară. Pielea cea nouă a crisalidei mele s-a întărit rapid, formând un scut care avea să mă protejeze pe parcursul următoarei etape de transformare.

Despre autoare

Astrid Vargas (Trilin din povestea noastră) este biologă conservacionistă cu un palmares solid în inițierea, dezvoltarea, conducerea și monitorizarea unor programe de restaurare a mediului. A fost o figură-cheie în recuperarea a trei dintre cele mai amenințate specii de animale din lume: râsul iberic în Spania, dihorul cu picioare negre în America de Nord și sifaka cu creastă aurie în Madagascar.

Cel mai important ziar spaniol, *El País*, a clasat-o pe Astrid în Topul 100 al celor mai importante personalități ibero-americane – femei și bărbați cu realizări remarcabile. I s-au decernat numeroase premii printre care se numără Premiul pentru întreaga activitate acordat de Guvernul Andaluziei, Premiul pentru cercetarea și conservarea mediului acordat de EDC (Asociația pentru cercetarea, descoperirea și conservarea mediului, Valencia) și s-a numărat printre primele zece personalități nominalizate la Premiile Future for Nature, Țările de Jos.

Astrid crede în puterea artei și a inspirației de a schimba societatea. Este fondatoarea organizației Inspiration 4 Action, o inițiativă care inspiră comunitățile să-și utilizeze creativitatea colectivă în vederea restaurării mediului.

inspiration4action.com